

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de către Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian și de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele ACC nr. 51/381 COOP împotriva lui Radu Cebanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1604/23
PIGD 2-22026679-01-2ra-21112023)*

Recursurile care nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432, alin. (2), lit. a), lit. b) și lit. e) din Codul de procedură civilă.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. O. Parfeni
Curtea de Apel Chișinău, jud. N. Budăi, I. Cotruță, I. Țurcan

10 aprilie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile declarate de către Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian și de către SA „Termoelectrica”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT.

1. În data de 23 februarie 2022, SA „Termoelectrica”, în interesele ACC nr. 51/381 COOP, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Cebanu, prin care a solicitat încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă totală de 18 220, 21 lei și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 546,61 lei.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată SA „Termoelectrica” a indicat, că conform facturii pentru energia termică, Radu Cebanu, proprietar al apartamentului nr. xxxxx, din bd. xxxxx, mun. Chișinău, până în decembrie 2021, a acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 18 220,21 lei.

3. Societatea reclamantă a subliniat, că Radu Cebanu a neglijat executarea obligației de plată în pofida faptului că trebuia să plătească datoria în termenul de executare a unei obligații care este determinat în factură conform reglementărilor art. 861, alin. (3) din Codul civil.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

4. Prin încheierea din data de 10 noiembrie 2022 a Judecătoria Chișinău sediul Centru, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2023, s-a admis parțial cererea lui Radu Cebanu privind excepția de tardivitate, s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele ACC nr. 51/381 COOP împotriva lui Radu Cebanu cu privire la încasarea datoriei în sumă de 16 910,92 de lei, acumulată până în februarie 2019 inclusiv. În rest, cererea lui Radu Cebanu privind excepția de tardivitate s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 51-52, vol.I)

5. Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 12 mai 2023 a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, a încasat de la Radu Cebanu în beneficiul ACC nr. 51/381 COOP datoria pentru energia termică în sumă de 1 309,29 de lei, formată pentru perioada martie 2019 - decembrie 2021 și în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 39,27 de lei, a încasat din contul SA „Termoelectrica” în beneficiul lui Radu Cebanu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 726 de lei. În rest, cerința privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică a fost respinsă, ca neîntemeiată. (f.d.131, 145-149, vol.I)

6. Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel în termen la 15 mai 2023, de către avocatul Nicolae Marian în interesele lui Cebanu Radu și la 16 mai 2023 de către SA „Termoelectrica”. (f.d.139-140,141-142, vol.I)

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

7. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 12 septembrie 2023 a respins cererea de apel declarată de avocatul Nicolae Marian, în interesele lui Radu Cebanu, a admis cererea de apel declarată de SA „Termoelectrica”, a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 mai 2023, în partea încasării de la Radu Cebanu în beneficiul SA „Termoelectrica” a taxei de stat în sumă de 39,27 lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care a încasat de la Radu Cebanu în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 270 lei. În rest, a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 mai 2023. (f.d.23,24-36, vol.II)

8. Instanța de apel, în temeiul art. 9, alin. (2), lit. a), art. 10, alin.(1), art. 12, art. 15, alin. (1), alin. (2), art. 744, alin. (1), art. 776, art. 858 din Codul civil, art. 25, alin. (1), alin.(5) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002, pct. 17 și pct. 18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, a concluzionat că pretenția cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică în sumă de 1 309,29 de lei, formată pentru perioada martie 2019 - decembrie 2021, este întemeiată, deoarece s-a stabilit că Radu Cebanu este proprietarul apartamentului nr. xxxxx situat pe bd. xxxxx, mun. Chișinău și în această perioadă a acumulat datorie la plata energiei termice.

9. Curtea de Apel Chișinău a menționat, că potrivit hotărârii Curții Constituționale nr. 4 din 03 martie 2022 s-a declarat neconstituționale punctele 8, 81, 82, 83, 84 și 86 din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002. Totodată, Curtea a statuat, că efectele prezentei hotărâri se aplică începând cu data de 1 mai 2022, cu excepția sesizării depuse de apelanți în dosarul nr. 2a-3566/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, în care hotărârea se aplică de la data adoptării.

La pct. 81 din hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 03 martie 2022 s-a constatat că aplicarea imediată a prezentei hotărâri ar permite o repartizare dezechilibrată a plăților, inclusiv pentru spațiile comune, în cazurile de deconectare integrală sau parțială de la sistemul centralizat de încălzire. Din acest motiv, pentru a evita producerea consecințelor menționate, Curtea a considerat necesar să amâne efectele prezentei hotărâri.

10. În aceste circumstanțe Curtea de Apel Chișinău a constatat cu certitudine că sunt nefondate trimiterile apelantului Radu Cebanu la prevederile hotărârii Curții Constituționale nr. 4 din 03 martie 2022, or, efectele acestei hotărâri, prin care sunt declarate neconstituționale punctele 8, 81, 82, 83, 84 și 86 din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, se aplică începând cu data de 1 mai 2022.

11. Totodată instanța de apel, reținând prevederile art. 82, art. 94, alin. (1), art. 96, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, a casat hotărârea instanței de fond în partea încasării de la Radu Cebanu în beneficiul SA „Termoelectrica” taxa de stat în sumă de 39,27 lei, or, reieșind din prevederile art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, taxa de stat pentru examinarea pretenției în instanța de fond, pe care ar fi obligat să o achite SA „Termoelectrica” constituie 270 lei, respectiv părții urmează a-i fi compensată suma de 270 lei, și nu mai puțin, luând în considerare limitele impuse de lege.

12. Cu privire la pretenția privind încasarea din contul SA „Termoelectrica” în beneficiul lui Radu Cebanu a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 726 de lei, instanța de apel a concluzionat că aceasta este întemeiată, deoarece în prezenta cauză civilă, cererea lui Radu Cebanu privind excepția de tardivitate în partea datoriei în sumă de 16 910,92 de lei a fost admisă, ceea ce a condiționat ca SA „Termoelectrica” să solicite încasarea de la Radu Cebanu în beneficiul ACC nr. 51/381 COOP a sumei de 1 309,29 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

13. În data de 13 noiembrie 2023 Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată și încasarea de la SA „Termoelectrica” a cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică. (f.d. 45-50, vol.II)

14. În motivarea recursului Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian, a reiterat circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de apel, totodată a invocat necesitatea consolidării jurisprudenței Curții Supreme de Justiție în privința respingerii pretențiilor privind încasarea plăților pentru energia termică de la locatarii ale căror apartamente sunt deconectate de la sistemul centralizat de încălzire, în temeiul hotărârii Curții Constituționale nr. 4 din 03 martie 2022.

15. La fel a menționat și ilegalitatea deciziei instanței de apel, deoarece în prezenta speță SA „Termoelectrica” nu a demonstrat existența în blocul locativ nr. xxxxx din bd. xxxxxx, a subsolului, a etajului tehnic și a încălzirii acestor

spații, la fel nu a demonstrat care este cantitatea de căldură de care beneficiază efectiv apartamentul nr. xxxxx. Mai mult în prezenta speță nu au fost efectuate calcule precise raportate la situația concretă a apartamentului nr. xxxxx din mun. Chișinău, bd. xxxxx.

16. SA „Termoelectrica” în data de 23 noiembrie 2023 a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea încasării în beneficiul lui Radu Cebanu a cheltuielilor de asistență juridică, cu pronunțarea în această parte a unei noi decizii privind respingerea pretenției lui Radu Cebanu cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică ca fiind neîntemeiată. (f.d.88-90, vol.II)

17. În motivarea recursului SA „Termoelectrica” a indicat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție în privința compensarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică precum și faptul că decizia instanței de apel este arbitrară bazată pe aprecierea nerezonabilă a probelor.

18. În acest sens societatea recurentă a indicat netemeinicia concluziei instanței de apel privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică din motiv că culpa procesuală nu este constatată și probată, iar în acest sens încasarea unei sume de bani ca sancțiune procesuală este inadmisibilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19.Art. 431, alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă stabilește că:
„Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

20.Art. 432, alin. (1), lit. a), b) și e), alin. (2) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Recursul este admis dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

21.Art. 433, alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este vădit neîntemeiat.”

22.Art. 434 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

23. Art. 440, alin (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă statuează că:
„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs reține că recurenții au respectat acest termen, or, decizia recurată a fost pronunțată la 12 septembrie 2023 și expediată în adresa participanților la proces la 29 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal. (f.d. 37, vol.II)

Confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul depus de către Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian, în data de 13 noiembrie 2023 și de către SA „Termoelectrica” în data de 23 noiembrie 2023 se consideră a fi depuse în termen.

25. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

26. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

27. Completul Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

28. Din analiza recursurilor declarate de către Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian și de către SA „Termoelectrica”, rezultă că, recurenții au menționat dezacordul cu soluția adoptată, invocând temei de admisibilitate ale recursurilor prevederile indicate la art. 432, alin. (2), lit. a), lit. b) și lit. e) din Codul de procedură civilă.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă, că motivele de casare, invocate în recursurile depuse de Radu Cebanu și de către SA „Termoelectrica” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), lit. a), lit. b) și lit. e) din Codul de procedură civilă, or, decizia contestată nu

este contrară jurisprudenței Curții Supreme de Justiție. La fel nu s-a constatat că decizia contestată este arbitrară.

30. Cu referire la argumentul SA „Termoelectrica” precum că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție și anume deciziei din data de 18 mai 2022, dosar 2ra-1771/21, instanța de recurs, menționează, că art.432, alin.(1), lit. a) din Codul de procedură civilă se referă la faptul că un recurs este admisibil dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

31. La caz, SA „Termoelectrica” a indicat, că instanța de apel a interpretat eronat prevederile referitoare la obligarea părții care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de asistență juridică, pretinzând că Radu Cebanu nu a câștigat procesul respectiv, deoarece în ședința de judecată reprezentantul societății reclamante a susținut cererea de chemare în judecată în limita sumei de 1 309,29 de lei.

32. Instanța de recurs reține că anterior prin decizia din data de 18 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție, dosar 2ra-1771/21, s-a menținut concluzia instanței de apel precum că încetarea unui capăt a cererii de chemare în judecată nu poate fi privită ca câștig de cauză pentru parte adversă.

33. În speță, însă, capătul de cerere privind încasarea datoriei în sumă de 16 910,92 de lei, acumulată până în februarie 2019 inclusiv, a fost respinsă ca tardivă prin încheierea din data de 10 noiembrie 2022 a Judecătoria Chișinău sediul Centru, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2023. (f.d. 51-52, vol.I)

34. Prin urmare, aplicarea instituției încetării procesului și respingerea pretenției ca fiind tardive sunt distincte, în ultimul caz partea a cărei excepții de tardivitate a fost admisă și respinsă pretenția ca tardivă, a avut câștig de cauză în acest proces.

35. În aceste circumstanțe instanța de recurs subliniază că legea interpretată de către instanța de apel în decizia contestată nu este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

36. Cu referire la invocarea de către Radu Cebanu a prevederilor art. 432, alin. (2), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de recurs evidențiază, că mecanismul consolidării jurisprudenței, instituit la nivelul Curții Supreme de Justiție, are drept scop principal asigurarea uniformității aplicării legii de către instanțele naționale, prevenind sau corectând eventualele abateri de la interpretarea unitară a normelor legale în vederea garantării unui proces echitabil și a unei justiții previzibile.

37. Radu Cebanu în susținerea recursului a indicat practica neuniformă a Curții Supreme de Justiție privind aplicarea prevederilor punctelor 8, 81, 82, 83, 84 și 86 din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 declarate neconstituționale prin hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 03 martie 2022, emise în data de 16 noiembrie 2022 dosar nr. 1291/11, 14 decembrie 2022 dosar nr. 2ra-1191/22, 08 februarie 2023 dosar nr. 2ra-1719/22 și 15 martie 2023 dosar nr. 2ra-88/23.

38. La acest aspect completul de judecată, evidențiază că practica Curții Supreme de Justiție se consolidează prin decizii emise de completul de judecată în cadrul examinării fondului acțiunii și nu prin încheieri de inadmisibilitate așa cum pretinde recurentul Radu Cebanu, or, la examinarea admisibilității recursului se verifică încadrarea argumentelor invocate în recurs la temeiurile de admisibilitate a recursului și nu se examinează fondul acțiunii.

39. Analizând practica Curții Supreme a Justiției referitor la aplicarea acestor prevederi constată că jurisprudența este consolidată prin respectiva decizie a Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2023 dosar nr. 2ra-88/23.

40. Mai mult, art.432, alin.(1), lit.b) din Codul de procedură civilă se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recursul depus de către Radu Cebanu.

41. Cu referire la invocarea de către SA „Termoelectrica” a art.432 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează, că în acest sens noțiunea de hotărâre arbitrară ori de apreciere vădit nerezonabilă a probelor urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

42. Pentru a elucida înțelesul textului „hotărâre arbitrară” din art.432, alin.(1), lit. e) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza Bochan v. Ucraina (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza Ballıktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

43. Totodată, potrivit art.71, alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de

fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

44. Nota informativă la Legea nr.246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „hotărâre arbitrară” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal). ...”. Iar în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile: „Exemple de procedură civilă: Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (Dulaurans v. France, 2000, § 38); Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv, de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor anulat anterior de aceiași judecători (Tel v. Turkey, 2017); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (Anđelković v. Serbia, 2013; Lazarević v. Bosnia and Herzegovina, 2020).

45. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „hotărârea arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărârea arbitrară” și hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

46. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.2 din 16.01.2025 (pct.149-150), potrivit căreia pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia ”hotărâre arbitrară”), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea

Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

47. Din textul recursului nu constată în mod univoc vreun argument care ar justifica constatarea că hotărârile contestate ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

48. Subsidiar, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

49. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art. 432, alin.(1), lit. e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

50. La caz, decizia Curții de Apel Chișinău nu poate fi considerată arbitrară, întrucât a fost adoptată în baza probelor administrate în dosar și a unei interpretări conforme a normelor juridice aplicabile, deci recurentul a invocat în mod declarativ caracterul arbitrar al deciziei, însă nu a prezentat argumente concrete sau probe care să susțină această afirmație.

51. În context completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele invocate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

52. Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

54. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică sub aspectul dat temeiurile recursului.

55. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

56. Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursurile declarate de către Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian și de către SA „Termoelectrica”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă și drept urmare prin prisma art. 433, alin. (1) lit. f), urmează a fi considerate inadmisibile deoarece recursurile sunt vădit neîntemeiate.

57. Din aceste motive, în conformitate cu art. art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, alin. (1), lit. f), 440, alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibile recursurile declarate de către Radu Cebanu, reprezentat de avocatul Nicolae Marian și de către SA „Termoelectrica”, împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă